International Journal of Interdisciplinary and Intercultural Art
e-ISSN:2548-0634
Volume: 10, Issue: 21, Kasım-Aralık / Kış / 2025
Cilt: 10, Sayı: 21, November-December / Winter / 2025

ANADOLU MEDENİYETLERİ IŞIĞINDA DERİ VE CAM İLE KÜLTÜREL YENİDEN ÜRETİM: UYGULAMALI SANAT ARAŞTIRMASI

Tamer Aslan*

Özet

Bu çalışma, Anadolu medeniyetlerinin kültürel mirasını çağdaş bağlamda yeniden yorumlamayı amaçlayan uygulamalı sanat araştırması yöntemine (practice-based research) dayanmaktadır. Araştırmanın temel amacı, Anadolu medeniyetlerinin kültürel mirasları sanat ve el sanatları geleneksel malzeme ve motiflerin, günümüz sanat pratiğinde nasıl yeniden üretilebileceğini ve çağdaş tasarım diline entegre edilebileceğini ortaya koymaktır. Araştırmanın merkezinde, sanatçı-araştırmacı olarak Tamer Aslan' ın uzun yıllara dayanan deri çalışmalarım araştırmaya dayalı kültürel yeniden üretimleri ve özgün üretimleri bulunmaktadır. Son dönemde bu üretimler, Tiffany vitray tekniği ile birleştirilerek estetik ve teknik açıdan yeni bir ifade alanı yaratmıştır. Benimsenen uygulamalı sanat araştırması yaklaşımı, sanat üretimini yalnızca yaratıcı bir süreç değil, aynı zamanda akademik bir araştırma nesnesi olarak ele almayı sağlamaktadır. Deri ve Tiffany vitray teknikleri gibi farklı doku ve materyallerle gerçekleştirilen özgün ve kültürel yeniden üretimler, geçmişin estetik değerlerini bugünün malzeme ve ifade olanaklarıyla yeniden görünür kılmaktadır. Araştırma sürecinde, sanat üretimi sürecinin sistematik bir araştırma nesnesi olarak ele alınmasıyla ulaşılan bulgular, deri ve cam kombinasyonunun yalnızca malzeme etkileşimi değil, aynı zamanda kültürel bir aktarım aracı olduğunu göstermektedir. küçük "r" (kişisel arayış, malzeme denemeler) ve büyük "R" (sistematik belgeleme, akademik bilgi üretimi) ayrımını bir araya getirerek, sanat pratiğinin hem bireysel hem de akademik boyutlarını ortaya koymaktadır. Çalışmanın özgün katkısı, farklı malzemelerin çağdaş bağlamda bir araya getirilerek teknik ve estetik açıdan yeni bir ifade dili oluşturmasıdır. Araştırma, sanat üretimini belgelemenin ötesine geçerek; Anadolu'nun çok katmanlı kültürel mirasının çağdaş sanat ve tasarım bağlamında yeniden üretilebileceğine dair disiplinler arası sanat pratiğine yeni bir yol açmakta ve metodolojik bir model sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Anadolu, Medeniyet, Kültürel Miras, Desen, Figür, Üretim, Tasarım, Deri ve Cam, Tamer Aslan

CULTURAL REPRODUCTION THROUGH LEATHER AND GLASS IN THE LIGHT OF ANATOLIAN CIVILIZATIONS: AN APPLIED ART RESEARCH

Abstract

This study is based on the Applied Art Research (Practice-based Research) methodology, aiming to reinterpret the cultural heritage of Anatolian civilizations within a contemporary context. The primary objective is to demonstrate how the traditional materials and motifs derived from the art and handicrafts of Anatolian civilizations can be reproduced and integrated into contemporary art practice and design language. The core of the research centers on my (Tamer Aslan), as the artist-researcher, long-standing leather works, which include research-driven cultural reproductions and

* *Doç. Dr. Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Seramik ve Cam Bölümü, taslan@omu.edu.tr, ORCID ID: https://orcid.org/0000-0002-2752-8839*

Başvuru tarihi / Submitted date: 02.12.2025 Kabul tarihi / Accepted date: 25.12.2025

original productions. Recently, these productions have been combined with the Tiffany stained glass technique, creating a new aesthetic and technical field of expression. The adopted practice-based research approach allows the art production process to be treated not only as a creative endeavor but also as an academic research object. The unique and culturally reproductive works realized with contrasting materials and textures, such as leather and Tiffany stained glass, make the aesthetic values of the past visible again through contemporary material and expression possibilities.

The findings, reached through the systematic study of the art production process, indicate that the leather and glass combination serves not only as a material interaction but also as a vehicle for cultural transmission. By bringing together the separation of small "r" (personal exploration, material experiments) and big "R" (systematic documentation, academic knowledge production), the study reveals both the individual and academic dimensions of art practice. The original contribution of this work is the creation of a new technical and aesthetic language of expression by bringing different materials together in a contemporary context. The research moves beyond documenting art production; it offers a methodological model for the reproduction of Anatolia's multilayered cultural heritage within the context of contemporary art and design, thus paving a new way for interdisciplinary art practice.

Keywords: Anatolia, Civilization, Cultural Heritage, Pattern, Figure, Crafting, Design, Leather and Glass, Tamer Aslan.

Giriş

İnsanoğlu, iki ayağı üzerinde yürümeye ve kollarını, ellerini kullanmaya başladığı günden beri kültürel etkinliklerde bulunmuştur (Akurgal,2005, s. 8). Anadolu coğrafyası, binlerce yıllık kültürel birikimi ve zengin estetik mirasıyla sanat çalışmalarına ilham veren eşsiz bir kaynaktır. Kültürel miras, bir toplumun genel belleği olmasının yanında; bir kültürün varlığını sürdürebilmesi ve özelliklerini gelecek kuşaklara aktarabilmesi açısından önemli bir kavramdır (Arslan vd, 2017, s. 211). Bu çalışma, söz konusu kültürel mirasın izlerini taşıyan geleneksel malzeme ve motiflerin, çağdaş sanat ve tasarım pratiğine nasıl entegre edilebileceği sorunsalını temel almaktadır. Özellikle deri ve Tiffany vitray gibi farklı doku ve ışık dinamiklerine sahip malzemelerin bir araya getirilmesi, geleneksel ile modern arasındaki köprüyü inşa etme potansiyeli taşımaktadır. Asya ile Avrupa kıtaları arasında köprü vazifesi üstlenen Anadolu, engebeli topografik yapısı, konumu, elverişli coğrafi özellikleri ve zengin doğal kaynakları sayesinde en eski devirlerden itibaren çok farklı uygarlık gelişmelerine tanık olmuştur (Çoban, 2013, s.30). Bu makale, Anadolu medeniyetlerinin sanatsal zenginliğinden esinlenilerek geliştirilen deri rölyef ve Tiffany vitray tekniklerinin çağdaş sanat bağlamındaki yeni yorumunu ele almaktadır. Çalışmanın temel amacı, geleneksel unsurların günümüz sanat diline entegrasyonuyla estetik ve teknik açıdan özgün bir ifade alanı yaratmaktır. Araştırmanın merkezinde, sanatçı-araştırmacı olarak Tamer Aslan' ın uzun yıllara dayanan deri çalışmalarıma dayalı kültürel yeniden üretimler ve özgün üretimler yer almaktadır. Bu üretimler, son dönemde Tiffany vitray cam teknikleriyle birleştirilerek estetik ve teknik açıdan yeni bir ifade alanı yaratmıştır.

Kuramsal çerçeve olarak; sanat araştırmalarında son yıllarda öne çıkan yaklaşımlardan biri, uygulamalı sanat araştırması (practice-based research) yöntemidir. Bu yöntem, sanatçının kendi üretim sürecini araştırmanın merkezine yerleştirir ve ortaya çıkan eserleri araştırmanın hem kanıtı hem de sonucu olarak kabul eder. Bu bağlamda sanatçı, yalnızca estetik bir ürün ortaya koymakla kalmaz; aynı zamanda üretim sürecini sistematik biçimde belgeleyerek, sanatın bilgi üretme kapasitesini görünür hale getirir.Uygulamalı sanat araştırması, özellikle sanat ve tasarım alanlarında, deneysel süreçlerin, malzeme araştırmalarının ve estetik denemelerin bilimsel bir yöntemle ele

alınmasını sağlar. Bu yaklaşımda, sanatçının atölye deneyimleri, eskizleri, üretim notları ve ortaya çıkan eserler, araştırmanın temel verilerini oluşturur. Böylece sanat pratiği, yalnızca bireysel bir ifade biçimi değil, aynı zamanda akademik bilgi üretiminin bir aracı haline gelir.Bu yöntemde ortaya çıkan eser, yalnızca estetik bir ürün değil, aynı zamanda araştırmanın kanıtı ve sonucu olarak değerlendirilir (Şekil 5-6). Christopher Frayling'in (1993) ortaya koyduğu küçük "r" ve büyük "R" araştırma ayrımı, sanat araştırmalarının hem kişisel arayış hem de akademik bilgi üretimi boyutlarını görünür kılmaktadır. Küçük "r" sanatçının kendi pratiğinde yaptığı denemeleri, malzeme arayışlarını ve bireysel keşiflerini ifade ederken; büyük "R" bu sürecin belgelenmesi, sistematikleştirilmesi ve akademik bilgiye dönüştürülmesi (Şekil 1) anlamına gelir.

Şekil 1: (Sol)Nemrut Dağı'nın batı terasında yer alan Aslanlı Horoskop, Kommagene Medeniyeti, M.Ö. 109.

(Sağ) "Aslan kabartmasının deri yüzeyde yeniden *yorumu Küçük r: malzeme denemesi deri – Tiffany vitray- ahşap,* © Tamer Aslan, 60 x 42, 2024. *Büyük R: kültürel mirasın belgelenmesi"*

Bu yaklaşım, Candy ve Edmonds'un (2018) uygulamalı sanat araştırmasına dair şu vurgusuyla da örtüşmektedir:"*Amacımız, uygulamalı sanat araştırmasının doğası hakkında daha fazla açıklık sağlamak, savunduğumuz yaklaşımı ortaya koymak ve bunun, yaratıcı sanat araştırmalarının tüm kapsamını zengin bir biçimde temsil eden hem erişilebilir hem de incelenebilir bir formda paylaşılabilir yeni bilgiye nasıl katkıda bulunduğunu göstermektir*" (Candy & Edmonds, 2018, s. 63).

Özellikle Anadolu coğrafyasında yaşamış medeniyetlerin (Hitit, Frig, Bizans, Selçuklu, Osmanlı …) sanat anlayışları, günümüz sanatçısına zengin bir görsel ve kavramsal kaynak sunmaktadır. Roma ve Bizanslılardan sonra Anadolu'ya hakim olan Selçuklu ve Osmanlı Türkleri de dericilik sanatına katkılarda bulunmuşlardır. Osmanlı döneminde dericilik, Ahilik ile birlikte güçlenmiştir. Deri Osmanlı ordusunun temel kullanma malzemesi haline gelmiştir (Günay, 2004, s. S).Farklı anlam ve içeriklere sahip bir kavram olarak ele alınan "kültür", bu türden anlam kargaşalarını ortadan kaldırma noktasında, içinde bulunduğu bağlama, döneme, ele alış biçimine ve yönelim karakterlerine göre yeni anlamlar kazanmaktadır. "Kültürel" ön kullanımıyla bir durum, olgu ya da pratiğin kimlik yapısına kültür açısından belli nitelikleri yansıtırken (Kültürel Antropoloji, Kültürel Sermaye, Kültürel Araştırmalar, Kültürel Yeniden-Üretim vb.) sınıf ya da karakteri betimlenmektedir (Aslan, 2010, s.8). Bu çalışmada kullanılan "kültürel yeniden üretim" kavramı, geçmişin kültürel mirasının çağdaş bağlamda yeniden yorumlanmasını ifade etmektedir. Kültürel yeniden üretim, bir yandan tarihsel sürekliliği korurken, diğer yandan yenilikçi dönüşümlerle geçmişi bugüne taşır. Deri, Tiffany vitray ve karışık tekniklerle gerçekleştirilen üretimler, bu bağlamda kültürel yeniden üretimin somut örneklerini oluşturur. Geleneksel motiflerin, malzemelerin ve estetik anlayışların çağdaş tekniklerle yeniden yorumlanması hem kültürel hafızanın korunmasına hem de yeni anlamların üretilmesine olanak tanır. Bu süreç, uygulamalı sanat araştırması yöntemiyle sistematik biçimde belgelenerek, sanat pratiğinin akademik bir araştırma alanı olarak konumlanmasını sağlar.

Bu bağlamda, Anadolu medeniyetlerinden esinlenerek deri ve Tiffany vitray teknikleriyle gerçekleştirilen üretimler, hem bireysel keşif süreci (küçük r) hem de sistematik belgeleme ve akademik bilgi üretimi (büyük R) olarak sanat araştırmasının doğasını somutlaştırmaktadır. Böylece, kültürel mirasın çağdaş bağlamda yeniden üretimi, Türkiye'de sanat araştırmalarının meşruiyetine katkı sağlayan güçlü bir örnek oluşturmaktadır.

Dolayısıyla bu makale, uygulamalı sanat araştırması yöntemiyle yürütülen üretim sürecini, Anadolu medeniyetlerinin kültürel mirasıyla ilişkilendirerek incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışmada, malzeme denemeleri, teknik uygulamalar ve ortaya çıkan eserler, araştırmanın hem yöntemi hem de çıktısı olarak ele alınacaktır. Böylece sanat pratiği, kültürel mirasın yeniden üretimi bağlamında hem akademik hem de sanatsal bir katkı sunacaktır.

Anadolu Medeniyetleri ve Kültürel Miras

Kültür kelimesi köken itibariyle Latincede "toprağı işlemek" demektir. Bundan dolayı yerleşikliği ifade etmektedir. Çünkü yaşanılan kültür coğrafyaları kültürel farklılıklarda önemli bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır (Durmuş, 2002, s.10). Anadolu, birçok farklı medeniyete ev sahipliği yapmış ve bu medeniyetlerden kalan kültürel miraslar günümüze kadar gelmiştir. Hititler, Frigler, Urartular, Bizans, Roma, Selçuklu ve Osmanlı gibi farklı uygarlıklar, sanat ve zanaat alanında özgün üretimler ortaya koymuş, bu üretimler Anadolu'nun kültürel kimliğinin temel taşlarını oluşturmuştur.

Hititler, taş kabartmaları *(Yazılıkaya)*ve anıtsal mimarileriyle, özellikle figüratif anlatımda güçlü bir miras bırakmıştır. Frigler, seramik ve ahşap işçiliğinde özgün formlar geliştirmiştir. Bizans dönemi, vitray ve mozaik sanatında görsel hafızayı zenginleştirmiş, dini ikonografiyle mekânları dönüştürmüştür. Deri, çok eski zamanlardan beri Türkler tarafından da kullanılmaktaydı. Pazırık kurganında Hunlar devrinden kalma deri kırbaçlar (Ögel 1984, s.66), deri elbiseler (Ögel 1984, s.86), pantolonlar (Ögel 1984, s.93-94), Köktürkler döneminden kalma çantalar (Ögel 1984: 135), deri kaplar (Ögel 1984, s.155), deri çizmeler (Ögel 1984, s. 205) bulunmuştur (den akt. Atik Gürbüz, 2017, s.60).Orta Asya'da zengin bir deri teknolojisine sahip olan Türkler, dericiliğe ilişkin bu birikimlerini batıya göçle Anadolu'ya taşımışlardır (Tozun & Çınar, 2020, s. 374). Selçuklu ve Osmanlı ise çini, deri işçiliği, cam sanatları ve mimari süslemelerle Anadolu'nun kültürel çeşitliliğini zirveye ulaşmıştır. Bu miras, yalnızca tarihsel bir arka plan değil, aynı zamanda çağdaş sanatçılar için bir yaratıcı kaynak niteliği taşımaktadır. Günümüzde sanatçılar, bu kültürel mirası yeniden yorumlayarak geçmiş ile bugün arasında köprü kurmaktadır.

Bu çalışmada kullanılan deri, Tiffany vitray ve karışık teknikler, Anadolu medeniyetlerinin mirasını çağdaş bağlamda yeniden üretme çabasının somut örnekleridir (Şekil 2a,b). Deri işçiliği, Osmanlı ve Selçuklu dönemlerinde yaygın olarak kullanılmış; vitray ise Bizans ve Osmanlı mimarisinde mekânın ruhunu şekillendiren bir unsur olmuştur. Bu tekniklerin çağdaş bir sentezle yeniden yorumlanması, "kültürel yeniden üretim" kavramını görünür kılmaktadır. Anadolu medeniyetlerinin kültürel mirası, yalnızca tarihsel bir inceleme konusu değil, aynı zamanda günümüz sanat üretimlerinin beslendiği bir kaynak olarak ele alınmalıdır. Bu bağlamda, uygulamalı sanat araştırması yöntemiyle gerçekleştirilen üretimler, hem geçmişin estetik değerlerini yeniden görünür hale getirmekte hem de çağdaş sanatın yenilikçi yönelimlerine katkı sunmaktadır.

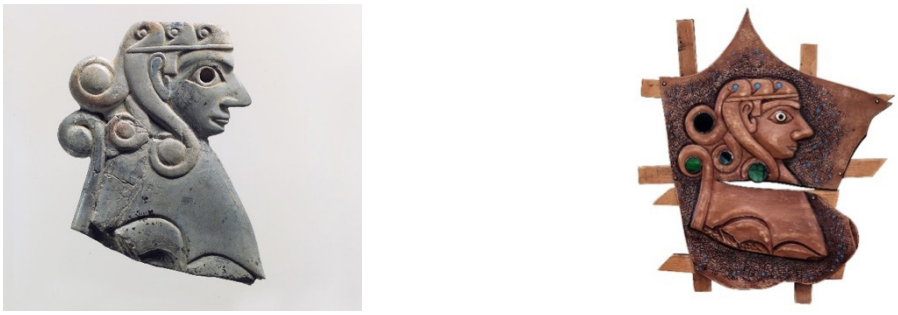

Şekil 2:(Sol)Mobilya plaketi: Hathor tarzı buklelerle dişi sfenks, muhtemelen Anadolu'nun orta bölgesinde Acemhöyük'teki bir sarayın bulunduğu yerde, MÖ 18. Yüzyıl civarı,
(Sağ)Yeniden üretim**,** deri- cam- ahşap, © Tamer Aslan, 43 x 49, 202

Araştırma Yaklaşımı ve Kapsamı

Teorik olarak, Anadolu medeniyetlerinin estetik mirası, motif ve sembol sistemi incelenmiş; pratik olarak ise deri ve cam malzemelerinin bir arada kullanımının çağdaş sanat uygulamalarındaki potansiyelleri deneysel bir biçimde araştırılmıştır. Araştırmanın temel amacı, deri rölyef teknikleri ile Tiffany vitray cam uygulamalarını bir araya getirerek yeni bir estetik ifade alanı oluşturmaktır. Bu doğrultuda gerçekleştirilen özgün ve kültürel yeniden üretimler hem biçimsel hem de kavramsal analizlerle değerlendirilmiştir. Çalışmanın kapsamı, makale Tamer Aslan'ın son yıllarda yürüttüğü deri temelli sanatsal üretimlerin, Tiffany vitray tekniğiyle geliştirilmiş çağdaş yorumlarını içermektedir. Uygulama süreci boyunca çeşitli deri türleri (özellikle kösele / vaketa) ile farklı cam renk ve dokuları üzerinde deneyler yapılmıştır. Bu yaklaşımda sanatçının üretim süreci, araştırmanın merkezinde yer almakta; ortaya çıkan eserler ise araştırmanın hem kanıtı hem de sonucu olarak değerlendirilmektedir.

Çalışma kapsamında, deri, Tiffany vitray ve karışık teknikler kullanılarak Anadolu medeniyetlerinin kültürel mirası çağdaş bağlamda yeniden yorumlanmıştır. Süreç, üç temel aşamada yürütülmüştür:

Deri seçimi: Kabartma (rölyef), kesme ve şekillendirme teknikleri için deri yüzeylerinin dokusal etkileri incelenmiştir (Şekil 3). Özellikle çalışılacak konuya göre deri üzerindeki doğal dokunun özellikleri incelenmiş ve kullanılacak ölçüdeki alan (desi) için deri kalınlığının homojen olmasına, tabaklanmadan kaynaklı kesik, çizik veya yarık alt ve üst yüzeylerinin olmamasına dikkat edilmiştir. Bazı durumlarda kösele üzerinde bulunan ve tabaklanma esnasında oluşan kesik veya yarıklar konunun(desen) içeriğine uygun şeklide kullanılması planlanmış ve desen bu işleve göre tasarlanmıştır (Şekil 2b).

Şekil 3:Kösele / vaketa deri yüzey inceleme ve tasarımın uygulama aşaması

Vitray camlarının seçimi: Uygulanacak tasarımın Tiffany vitray kısımlarında olan camların ışık, doku ve renk etkileri ışıklı masa üzerinde incelenmiş, uygun seçimler yapıldıktan sonra kesim, rodaj, folyo ve lehimleme işlemleri yapılmış deri rölyef çalışma tamamlanınca desende ilgili olan yerlerdeki deri yüzeye farklı yöntemlerle entegre edilmiştir (Şekil 4-5).Bu süreçte, cam ve derinin farklı fiziksel özelliklerinden (esneklik, rijitlik, ısı genleşmesi) kaynaklanan teknik zorluklar, yeni yapıştırma, sabitleme ve yapısal denge yöntemleri geliştirilerek aşılmıştır.

Şekil 4. Tiffany vitray tekniğinde kullanılan cam parçalarının renk, ışık ve tasarımla uygun doku ilişkisi inceleme ve seçimi

Karışık teknik uygulamalar: Karışık tekniklerde cam, deri ve diğer (ahşap – metal) malzemelerin etkileşimleri test edilmiştir. Farklı materyallerin bir arada kullanımı deneysel bir pratik ve tecrübeyi gerektirmektedir. Her malzemenin birbirleriyle uyum içerisinde kullanımı ve uygulama sonrası nihai etkisi test edilmelidir. Örneğin, rodajlı camın kenarlarına çekilen bakır folyo ile desen içerisinde kullanılacak diğer metal (farklı kalınlıklarda tel) malzemenin montajı önemlidir. Seçilen telin kalınlığı, sertliği veya yumuşaklığı, lehimleme aşamasında uyum sağlaması, ısı faktörü, metallerde ve lehimlerde asitle patina yapılacaksa vereceği sonuçlar ve hangi asidin kullanılacağı gibi detaylar test edilmiştir.

Atölye deneyimleriüretim notları (Şekil 5-6): Atölye sürecinde yapılan denemeler fotoğraf, eskiz ve üretim notlarıyla belgelenmiştir. Tasarım eskizleri (Şekil 5), üretim aşamalarına ait fotoğraflar (Şekil 6) ve teknik notlar (bkz. Bölüm 2 ve 3) hem sürecin analizinde hem de nihai sanat eserlerinin birer bilgi taşıyıcısı olarak değerlendirilmiştir. Gray ve Malins (2004, s.72) bu durumu şu şekilde açıklar: "*Eskizler, fotoğraflar ve notlar gibi görsel materyaller, yalnızca belgeleme işlevi görmekle kalmaz; uygulamaya dayalı araştırma kapsamında birer bilgi taşıyıcısı olarak da işlev görürler*"

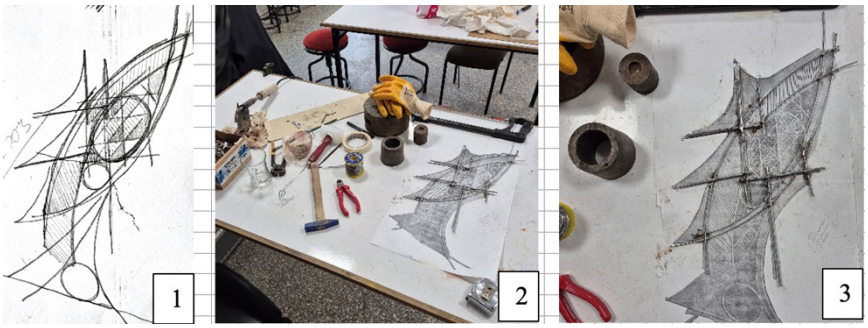

Şekil 5: Karadeniz, Tasarım Eskizleri, (soldan 1-2-3).© Tamer Aslan, 2025

Şekil 6: Karadeniz, Üretim aşamaları, detay, (soldan 1-2-3-4-5-6-7).© Tamer Aslan, 2025

Atölye deneyimleriüretim notları (Şekil 5-6):

- "Karadeniz" adını verdiğim çalışmanın önce desen çalışması tamamlandı (Şekil 5/1).
- Sonra desenin boyutlarına karar verildi ve çizim olarak gerekli hazırlıklar tamamlandı, çalışma masasına yerleştirildi (Şekil 5/2).
- İlk işlem olarak çalışma için tasarlanan metal (tel) üretimleri desen üzerinden ölçüler alınarak hazırlandı (Şekil 5/3). Bu işlem öncesinde gerekli olan tel(ler) için araştırma yapıldı, örnekler alındı. Isı ve lehimleme işlemleri için denemeler yapıldı. İşleme en uygun olan farklı kalınlıklarda tel materyal seçildi (Şekil 6/1).
- Desen üzerinde belirlenen Tiffany vitray alanlarındaki camları kesildi. Kenarları folyolandı. Rodaj işlemleri yapıldı ve montaj için hazır hale getirildi (Şekil 6/2).
- Metal tel konstrüksiyonların kesimi – şekillendirilmesi- montajı tamamlandı. Bu işlemler için özel tasarım aparatlar kullanıldı. Soğuk ve ısı ile sıcak şekillendirmeler yapıldı. Hazırlanmış olan Tiffany vitray camları lehimleme işlemleri tamamlandı. Bu aşamadan sonra metal tel konstrüksiyona camların montajına geçildi (Şekil 6/3).
- Desenin deri olan kısmının kalıbı çıkartıldı. Vaketa deri üzerinde desene uygun alandan kalıba uygun kesim yapıldı. Desen üzerinde tasarlanan kısımlara uygulanacak olan rölyef çalışma için deri nemlendirildi ve bir gün bekletildi. Deri/kösele işlenmeye uygun kıvama geldiği anlaşılınca rölyef şekillendirmeler yapıldı. Gerekli bölgelerde ısı kullanıldı. Buradaki risk aşırı ısı kullanımı derinin kurumasına ve çatlamasına neden olacağı için işlemler dikkatlice tamamlandı. Son şeklini alması için iki gün bekletildi. Zira deri aşırı pres uygulandığında yüzeyinde gerilmeler – yırtılmalar olmakta şekillendirmeye direnç göstermektedir (Şekil 6/4).

- Deri üzerinde rölyef işlemleri tamamlandıktan sonra patine yöntemi kullanılarak gerekli boyamalar yapıldı ve rölyef etkisi güçlendirildi. Hazır durumda olan metal konstrüksiyon ve Tiffany vitray birleşimi (Şekil 6/3) uygun aparatlar hazırlanarak deri üzerine entegre edildi (Şekil 6/5).

- Metal konstrüksiyon ve lehimleme yapılan kısımların üzerine asitle patine işlemi yapıldı (Şekil 6/6).

- Tüm işlemler tamamlandıktan sonra, tasarlanmış olan ahşap zemin üzerine gerekli boyama ve son kat vernikleme işlemleri yapıldıktan sonra, çalışma uygun aparatlarla ahşap zemine entegre edildi ve sunum şekli olan çerçevesi de montajlandıktan sonra yine asarak sergileme işlemi için tel asma aparatı takıldı (Şekil 6/7).

Ortaya çıkan eserler, kültürel yeniden üretim kavramı çerçevesinde değerlendirilmiş hem estetik hem de akademik açıdan yorumlanabilir veriler olarak sunulmuştur. Bu süreç, yalnızca bireysel bir sanat pratiği değil, aynı zamanda sistematik bir araştırma yöntemi olarak ele alınmıştır. Malzeme ve teknik denemeler, kültürel mirasın çağdaş bağlamda yeniden üretimini görünür kılarken; ortaya çıkan eserler, araştırmanın somut çıktıları olarak değerlendirilmiştir

Veri Toplama ve Analiz Yöntemi

Bu araştırmada nicel veri toplama yöntemleri yerine, uygulamalı sanat araştırmasına özgü nitel yöntemler benimsenmiştir:

Üretim süreci boyunca gözlem, sezgi, deneyim ve insanların resmi öğrenme veya bilgi transferi yerine kendi mesleki deneyimlerinden öğrendiği pratik temelli mesleki öğrenme ortamlarında önemli bir araç olan (URL 1) yansıtıcı düşünce (reflective practice) temel veri toplama araçları olmuştur. Deri ve camın malzeme etkileşimi; ışık, renk, doku, form ve mekân(sunu) ilişkileri üzerinden analiz edilerek yeni estetik olanaklar kayıt altına alınmıştır. Böylece uygulamalardan elde edilen bulgular, görsel analiz, biçimsel değerlendirme ve kavramsal çözümleme yöntemleriyle incelenmiştir.

Bulgular

1.Süreç Belgeleri ve Analiz: Araştırma süreci sistematik biçimde belgelenmiştir. Tasarım eskizleri, üretim aşamalarına ait fotoğraflar ve teknik notlar, yalnızca sürecin kronolojik kaydı olarak değil, aynı zamanda bilgi taşıyıcıları olarak değerlendirilmiştir (Gray & Malins, 2004). Bu belgeler, üretim sürecinin hem deneysel hem de akademik boyutunu görünür kılmıştır.

2. Malzeme ve Teknik Bulgular:

- *Deri kabartma/ rölyef:* Anadolu Medeniyetlerine ait motif ve desen bulguların deri yüzeyde yeniden yorumlanması, malzemenin hem esnek hem de dayanıklı yapısını ortaya koymuştur. Bu işlemlerde geleneksel el sanatları üretim yöntemlerimize dair (ahşap oyma, bakır dövme, yontu gibi) tekniklerle benzer yöntemler kullanılmış, farklı el aletleri (hazır veya kendi üretimlerim), ısı, nemlendirme, pres, vurma, kesme teknikleri denenmiş ve kullanılmış, geleneksel el üretim ve tekniklerinin farklı materyallerle devamı niteliği sağlanmıştır.

- *Tiffany vitray:* Anadolu Medeniyetlerine ait motif ve desen bulguların deri yüzeyde yeniden yorumlanması ve rölyef sürecinin tamamlanması sonrası, desenlerinin tasarım aşamasında planlanan cam yüzeyde renk, doku ve ışıkla etkileşimi, motiflerin çağdaş bağlamda yeniden üretimini sağlamıştır.

- *Karma teknikler:* Deri ve camla birlikte metal, ahşap gibi malzemelerin kullanımı, kültürel mirasın farklı malzemeler aracılığıyla yeniden yorumlanabileceğini göstermiştir.

3. İkonografik Bulgular**:** Anadolu Medeniyetlerine ait motif ve desen bulguların deri yüzeyde farklı materyallerle yeniden üretimlerinin yapılması ile kültürel süreklilik sağlanmış ve "kültürel yeniden üretim" kavramı çalışmanın tanımı niteliğini desteklemiştir.

4. Kuramsal Çerçeve ile İlişkilendirme:

- Frayling'in (1993) küçük r / büyük R ayrımı, sürecin hem bireysel keşif hem de akademik bilgi üretimi boyutlarını doğrulamaktadır.
- Candy & Edmonds'un (2018) "paylaşılabilir bilgi" vurgusu, belgelenen üretim süreciyle somutlaşmıştır.
- Gray & Malins'in (2004) görsel belgelerin "bilgi taşıyıcısı" olduğu yönündeki yaklaşımı, sürecin belgelenmesiyle desteklenmiştir.

5. Türkiye Bağlamında Değerlendirme: Bu bulgular, Türkiye'de sanat araştırmalarının meşruiyetine katkı sağlamaktadır. Anadolu kültürel mirasının çağdaş bağlamda yeniden üretimi, hem akademik hem de sanatsal değer taşıyan özgün bir örnek olarak ortaya çıkmıştır.

Sonuç ve Değerlendirme

Bu çalışma, uygulamalı sanat araştırması (practice-based research) yöntemiyle yürütülmüş olup, sanatçının üretim sürecini araştırmanın merkezine yerleştirmiştir. Deri, Tiffany vitray ve karışık tekniklerle gerçekleştirilen uygulamalar, Anadolu medeniyetlerinin kültürel mirasının çağdaş bağlamda yeniden yorumlanmasına olanak sağlamıştır. Araştırma süreci boyunca yapılan deneysel uygulamalar, deri ve camın fiziksel olarak zıt fakat kavramsal olarak tamamlayıcı özellikler taşıdığını ortaya koymuştur. Deri, organik yapısı ve sıcak dokusuyla doğayı ve insan emeğini temsil ederken; cam, ışık geçirgenliği ve kırılganlığıyla ruhsal ve simgesel bir boyut kazandırmaktadır. Bu diyalog, geleneksel "zanaat" ile "sanat" arasındaki ayrımı bulanıklaştıran bir iş birliğine işaret etmektedir.

Teknik olarak en önemli bulgu, iki malzemenin farklı genleşme katsayıları ve yüzey enerjileri nedeniyle doğrudan birleştirilmesindeki zorluklar doğmuştur. Sonuçta, ısı ve ışık altında deformasyonu engelleyen, sürdürülebilir bir birleştirme protokolü izlenmiştir. Bu, benzer malzeme kombinasyonları için bir metodolojik referans oluşturma potansiyeli taşımaktadır. Vitray camın en belirleyici özelliği olan ışık geçirgenliği, deri yüzeylerde oluşturulan rölyef dokularla birlikte dinamik ve değişken görsel etkiler yaratmıştır. Yarı saydam renkli camların kullanımı, ışığın deri yüzeyde kırılmasına ve eserin mekân içinde sürekli evirilen bir gölge-ışık kompozisyonu sunmasına olanak tanımıştır.

Deri yüzeyin mat ve emici yapısı ile camın parlak ve geçirgen karakteri arasındaki kontrast, sabit olmayan, izleyicinin konumuna ve günün saatine bağlı bir algı deneyimi yaratmıştır. Bu etkileşim, eseri yalnızca bir nesne olmaktan çıkarıp, içinde bulunduğu mekânda ışıkla etkileşime giren bir yapı haline getirmiştir. Geleneksel formların çoğunlukla iki boyutlu bir düzlemde kaldığı bezeme geleneğinden farklı olarak, bu çalışmalarda yüksek rölyef veya üç boyutlu bir metafor dönüşüm oluşturulmuştur. Bu metafor dönüşüm, geçmişin simgesel dilini günümüzün duyusal ve mekânsal deneyimine taşıyarak, kültürel sürekliliği pasif bir aktarım değil, aktif ve yaratıcı bir yeniden inşa süreci olarak konumlandırmaktadır.

Araştırma süreci göstermiştir ki, geçmişin estetik değerleri ve teknik mirası, çağdaş sanat üretimlerinde yalnızca bir referans noktası değil, aynı zamanda yeni anlamların ve formların üretilmesine imkân tanıyan bir yaratıcı kaynak niteliği taşımaktadır. Bu bağlamda, "kültürel yeniden üretim" kavramı, hem tarihsel sürekliliği hem de yenilikçi dönüşümü aynı anda barındıran bir yaklaşım olarak öne çıkmaktadır. Uygulamalı araştırma sürecinde ortaya çıkan üretimler, malzeme odaklı çağdaş

sanat pratiği içinde anlam kazanmaktadır. Burada, el işçiliği ve geleneksel teknik bilgi, nostaljik bir özlemden ziyade, özgün bir çağdaş anlatımın temel bileşenleri haline gelmiştir. Araştırmanın bulguları, zanaat ile sanat arasındaki hiyerarşik ayrımın anlamsızlaşabildiği verimli bir ara bölge olduğunu göstermektedir.

Çalışmanın akademik katkısı, uygulamalı sanat araştırmasının yöntemsel gücünü ortaya koymasıdır. Üretim sürecinin belgelenmesi, malzeme ve teknik denemelerin sistematik biçimde değerlendirilmesi, sanat pratiğinin bilgi üretme kapasitesini görünür hale getirmiştir. Sanatsal katkısı ise, Anadolu'nun çok katmanlı kültürel mirasının çağdaş estetikle buluşturulması ve yeni ifade biçimlerinin geliştirilmesidir.

Bu çalışma, Anadolu medeniyetlerinin estetik mirasından yola çıkarak deri ve Tiffany vitray cam malzemelerinin çağdaş sanat pratiği içinde yeniden yorumlanmasının hem olanaklı hem de verimli olduğunu ortaya koymuştur. Uygulamalı sanat araştırması yaklaşımıyla yürütülen bu süreç, yaratıcı üretimi, aynı zamanda bilgi değeri taşıyan bir araştırma çıktısına dönüştürerek metodolojik bir model sunmuştur.

Araştırmanın en önemli sonucu, deri rölyef tekniği ile Tiffany vitray camın estetik, teknik ve kavramsal düzeyde uyumlu bir birliktelik kurabildiğini kanıtlamasıdır. Bu sentez, farklı malzeme karakterlerinin (derinin sıcak/dokunsal yapısı ile camın saydam/ışıksal doğası) karşıtlığından beslenen, çok katmanlı bir yüzey deneyimi ve yeni bir estetik dil yaratmıştır. Geleneksel Anadolu motiflerinin çağdaş formlarla buluştuğu bu üretimler, kültürel mirasın statik bir şekilde korunmasından ziyade, dinamik bir şekilde yeniden üretilmesi ve dönüştürülmesi gerektiği fikrine dayanmaktadır. Böylece geçmişin sembolik dili, çağdaş sanatın kavramsal zenginliğiyle birleşerek anlamlı bir ifade alanı yaratmıştır.

Sonuç olarak, bu araştırma hem akademik hem de sanatsal düzeyde, kültürel mirasın yeniden üretimi bağlamında özgün bir katkı sunmaktadır. Geçmişin değerlerini bugünün teknik ve estetik imkânlarıyla yeniden yorumlamak, sanatın süreklilik ve dönüşüm arasındaki dinamik ilişkisini görünür kılmaktadır.

Atölye Çalışmaları

Şekil 7: Deri rölyef çalışma.

Şekil 8: Desen hazırlığı ve deriye aktarma aşaması

Şekil 9: Kösele/Deri Rölyef, Anadolu Medeniyetleri, "Kaftan", © Tamer Aslan, 2025, 30x30, 2015.

Şekil 10. Atölye çalışma anı, "ATATÜRK", deri rölyef ve Tiffany vitray, © Tamer Aslan, 2025, 50 x 70, 2020.

Şekil 11: Yeniden Üretim (Anadolu Selçuklu Yıldı Motifi ile yorumlu)**,** Kösele/Deri Rölyef, Anadolu Medeniyetleri, "İskender Lahit", © Tamer Aslan, 2025, 43x39, 2017.

Şekil 12:Kösele/Deri Rölyef, Anadolu Medeniyetleri, "Anatolia, Kybele",© Tamer Aslan, 2025, 60x34, 2020

Şekil 13.Kösele/Deri Rölyef, Anadolu Medeniyetleri, "Semazen, Anka", © Tamer Aslan, 2025, 43x32, 2018

Şekil 14: (Sol) Kuş iblis, kemer süsü, Urartu, Yaklaşık MÖ 8. yüzyıl sonu–7. Yüzyıl
(Sağ) kültürel yeniden üretim, deri rölyef ve Tiffany vitray, © Tamer Aslan, 2025, 60 x 42, 2024

Şekil 15: (Sol) "Sphinx marchant" (Yürüyen Sfenks), Nimrud (antik Kalhu), Yeni Asur dönemi, MÖ 9.–8.
(Sağ) kültürel yeniden üretim, deri rölyef ve Tiffany vitray, © Tamer Aslan, 2025, 51 x 48, 2024.

Kaynakça

Akurgal, E.(2005). *Anadolu Kültür Tarihi (*17. Basım), Ankara, TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları 67, ISBN: 975 403 107- X

Arslan, F. Çağlar, L. M., & Gürbıyık, C. (2017). Kültürel miras kapsamında kaybolmaya yüz tutmuş geleneksel meslekler: turgutlu örneği. *Studies of The Ottoman Domain (Osmanlı Hakimiyet Sahası Çalışmaları)*, 7(13), 211-247. https://doi.org/10.19039/sotod.2017.72

Aslan, T. (2010). *Kültürel Yeniden-Üretim Süreçlerine Etkisinde Postmodern Tüketim Estetiği,* Yayımlanmamış SY Tezi, Ondokuzmayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı.

Atik Gürbüz, İ. (2017). Osmanlı Edebî Metinlerinde Meslekler 1: Debbâğlar, *Turkish Studies* Volume 13/5, Winter 2018. http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.12837

Candy, L.& Edmonds, E. (2018). *Practice-based research in the creative arts: Foundations and futures from the front line.* Leonardo, 51(1), 63–69. https://doi.org/10.1162/LEON_a_01471

Çoban, H. (2013).Anadolu'nun Tarihi Coğrafyası ve Anadolu Uygarlıklarına Etkisi. *Cappadocia Journal of History and Social Sciences*, Volume 1, 28-35. ISSN: 2199-353X

Durmuş, İ. (2002). *Türkler*, *Türk Devletlerinde Kültür ve Sanat,* (19. Bölüm), Ankara, Yeni Türkiye Yayınları, s. 15-25

Frayling, C. (1993). *Research in art and design.* Royal College of Art Research Papers, 1(1), 1–5.

Gray, C.& Malins, J. (2004). *Visualizing research: A guide to the research process in art and design*. Aldershot: Ashgate. https://doi.org/10.4324/9781315547923

Günay, D. (2004). *Deri Ve Deri İşleme Sanayi Sektörü*,Ankara. Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. yayınları, ISBN 975-7406-38-4

Tozun, H.& Çınar, N. (2020). Kültürel miras bağlamında derilerin fiziksel özellikleri ve ham derinin işlenmesi. *Sanat Tarihi Dergisi*, 29(2), 371–397. https://doi.org/10.29135/std.610128

URL 1:https://en.wikipedia.org/wiki/Reflective_practice

Şekil Listesi

Şekil 1: (Sol)Nemrut Dağı'nın batı terasında yer alan Aslanlı Horoskop, Kommagene Medeniyeti, M.Ö. 109. (https://www.mithraeum.eu/monument/302).

(Sağ) "Aslan kabartmasının deri yüzeyde yeniden *yorumu Küçük r: malzeme denemesi deri – Tiffany vitray- ahşap* , © Tamer Aslan, 60 x 42, 2024. *Büyük R: kültürel mirasın belgelenmesi"*

Şekil 2.(Sol)Mobilya plaketi: Hathor tarzı buklelerle dişi sfenks, muhtemelen Anadolu'nun orta bölgesinde Acemhöyük'teki bir sarayın bulunduğu yerde, MÖ 18. Yüzyıl civarı. **(**https://www.metmuseum.org/art/collection/search/323530). (Sağ)Yeniden üretim**,** deri- cam- ahşap, © Tamer Aslan, 43 x 49, 202

Şekil 3. Kösele / vaketa deri yüzey inceleme ve tasarımın uygulama aşaması. Tamer Aslan kişisel arşivi.

Şekil 4. Tiffany vitray tekniğinde kullanılan cam parçalarının renk, ışık ve tasarımla uygun doku ilişkisi inceleme ve seçimi. Tamer Aslan kişisel arşivi.

Şekil 5. Karadeniz, Tasarım Eskizleri, (soldan 1,2,3), © Tamer Aslan, 2025.

Şekil 6. Karadeniz, Üretim aşamaları, detay, (soldan 1,2,3,4,5,6,7), © Tamer Aslan, 2025.

Şekil 7. Deri rölyef çalışma. Tamer Aslan kişisel arşivi.

Şekil 8. Desen hazırlığı ve deriye aktarma aşaması. Tamer Aslan kişisel arşivi.

Şekil 9. Kösele/Deri Rölyef, Anadolu Medeniyetleri, "Kaftan", © Tamer Aslan, 30x30, 2015

Şekil 10. Atölye çalışma anı, "ATATÜRK", deri rölyef ve Tiffany vitray, © Tamer Aslan, 50 x 70, 2020.

Şekil 11. Yeniden Üretim (Anadolu Selçuklu Yıldı Motifi ile yorumlu)**,** Kösele/Deri Rölyef, Anadolu Medeniyetleri, "İskender Lahit", © Tamer Aslan, 43x39, 2017

Şekil 12. Kösele/Deri Rölyef, Anadolu Medeniyetleri, "Anatolia, Kybele", © Tamer Aslan, 60x34, 2020.

Şekil 13. Kösele/Deri Rölyef, Anadolu Medeniyetleri, "Semazen, Anka", © Tamer Aslan, 43x32,

2018

Şekil 14. (Sol) Kuş iblis, kemer süsü, Urartu, Yaklaşık MÖ 8. yüzyıl sonu–7. Yüzyıl. (https://www.metmuseum.org/art/collection/search/327408)

(Sağ) kültürel yeniden üretim, deri rölyef ve Tiffany vitray, © Tamer Aslan, 60 x 42, 2024

Şekil 15. (Sol) "Sphinx marchant" (Yürüyen Sfenks), Nimrud (antik Kalhu), Yeni Asur dönemi, MÖ 9.–8. (https://www.pompanon.fr/gallery/348-2-assyrie--babylone.html#!pict17800)

(Sağ) kültürel yeniden üretim, deri rölyef ve Tiffany vitray, © Tamer Aslan, 51 x 48, 2024

EXTENDED SUMMARY

Introduction

Anatolia, distinguished by its millennia-spanning cultural heritage and profound aesthetic diversity, constitutes an exceptional locus of inspiration for contemporary artistic inquiry. This study is premised on the central question of how traditional materials and motifs—endowed with the symbolic, historical, and artisanal residues of this cultural legacy—can be systematically integrated into the practices of contemporary art and design. The conjunction of materials such as leather and Tiffany stained glass, each possessing unique textural, tactile, and optical attributes, offers considerable potential for articulating a dialogic relationship between the traditional and the modern. Accordingly, this article examines the contemporary reinterpretation of leather relief and Tiffany stained-glass techniques, both informed by the artistic sensibilities and craft traditions of Anatolian civilizations. The principal objective of the study is to formulate an aesthetically and technically distinctive mode of expression by embedding traditional visual and material elements within the discursive framework of contemporary artistic production.

Central to this research are the cultural reinterpretations and original artistic works derived from my (Tamer Aslan's) extensive practice in leather craftsmanship, undertaken from the dual positionality of artist and researcher. The recent integration of Tiffany stained-glass methodologies into this practice has generated a novel creative vocabulary, expanding both the aesthetic possibilities and the technical horizons of the work.

The theoretical grounding of this study is informed by practice-based research, a methodological paradigm that has gained significant prominence within contemporary art scholarship. This approach situates the artist's creative process as the primary site of knowledge production, conceiving the resulting artworks not only as aesthetic artifacts but also as empirical evidence and outcomes of the research itself. Within this methodological framework, the artist systematically documents the phases of artistic production—ranging from material experimentation and technical trials to sketches, studio notes, and completed works—thereby elucidating the epistemological capacity of artistic practice. Practice-based research thus enables experimental, material, and aesthetic processes to be examined with scholarly rigor, positioning artistic creation as a legitimate and generative mode of academic inquiry. Through this lens, artistic practice transcends its conventional role as a vehicle of personal expression and emerges as an active instrument of cultural, conceptual, and academic knowledge production.

Anatolian Civilizations and Cultural Heritage

The Anatolian geography has served as a cradle for numerous civilizations throughout history and has preserved the cultural legacies of these societies into the present day. Civilizations such as the Hittites, Phrygians, Urartians, Byzantines, Romans, Seljuks, and Ottomans produced distinctive artistic and artisanal works that collectively constitute the foundational elements of Anatolia's cultural identity.

The Hittites left a powerful legacy in figurative representation through stone reliefs (e.g., Yazılıkaya) and monumental architecture. The Phrygians developed unique forms in ceramic and wood craftsmanship. The Byzantine period enriched the visual memory of the region through stained-glass and mosaic works, transforming architectural spaces with religious iconography. The Turks—who possessed a highly developed leatherworking tradition in Central Asia—carried this technical and cultural knowledge into Anatolia during their westward migrations (Tozun & Çınar, 2020, p. 374). The Seljuk and Ottoman eras further advanced the region's artistic diversity through innovations in ceramics, leatherwork, glass arts, and architectural ornamentation. This heritage functions not merely as a historical background but also as a generative source of creativity for contemporary artists. Among Turkic communities for whom animal husbandry was a central way of life, leatherworking emerged as an ancestral craft shaped by daily experience. Today, artists reinterpret these cultural traditions, establishing a conceptual and aesthetic bridge between past and present.

The materials and techniques employed in this study—namely leather, Tiffany stained glass, and mixed-media applications—constitute concrete examples of the contemporary rearticulation of Anatolian civilizational heritage (Figure 2a,b). Leather craftsmanship was widely practiced during the Seljuk and Ottoman periods, while stained glass played a significant role in shaping the spiritual and atmospheric qualities of Byzantine and Ottoman architectural spaces. The contemporary reinterpretation and synthesis of these techniques render visible the concept of "cultural reproduction." The cultural heritage of Anatolian civilizations should therefore be regarded not only as a subject of historical inquiry but also as a vital reservoir that continues to nourish artistic production today. Within this framework, the works produced through the method of practice-based research both revive the aesthetic values of the past and contribute to the innovative trajectories of contemporary art.

Research Approach and Scope

Theoretically, this study examines the aesthetic heritage, motif structures, and symbolic systems of Anatolian civilizations; practically, it investigates, through experimental methods, the potential of combining leather and glass materials within contemporary artistic practices. The primary aim of the research is to establish a new field of aesthetic expression by integrating leather relief techniques with Tiffany stained-glass applications. The original works and cultural reinterpretations produced within this framework have been evaluated through both formal and conceptual analyses. The scope of the study encompasses the contemporary interpretations of leather-based artistic practices developed by article Tamer Aslan in recent years, expanded through the incorporation of Tiffany stained-glass techniques. Throughout the implementation phase, various types of leather—particularly kösele (vegetable-tanned leather / vacchetta)—and different colors and textures of stained glass were subjected to extensive material experimentation. Within this approach, the artist's production process constitutes the core of the research, while the resulting works function simultaneously as evidence and outcome of the inquiry.

Within the scope of the study, the cultural heritage of Anatolian civilizations is reinterpreted in a contemporary context through the use of leather, Tiffany stained glass, and mixed-media techniques. The process was carried out in three primary stages:

Selection of leather materials, selection of stained-glass components, application of mixed techniques.

Findings

1. Process Documentation and Analysis:

The research process was systematically documented. Design sketches, photographs of production stages, and technical notes were evaluated not merely as chronological records of the process but also as carriers of knowledge (Gray & Malins, 2004). These documents made visible both the experimental and scholarly dimensions of the production process.

2. Material and Technical Findings:

- Leather Embossing / Relief:

The reinterpretation of motifs and patterns derived from Anatolian civilizations on leather surfaces revealed the material's flexibility and durability. Techniques analogous to those found in traditional crafts—such as wood carving, copper hammering, and sculpting—were employed. Various hand tools (either commercially available or produced by the artist), heat, humidification, pressing, striking, and cutting techniques were tested and utilized. In this way, the continuation of traditional handcraft methods was sustained through the use of different contemporary materials.

- Tiffany Stained Glass:

Following the reinterpretation of Anatolian motifs on leather and the completion of the relief process, the interaction of these motifs with color, texture, and light on planned stained-glass surfaces during the design phase enabled their reproduction within a contemporary aesthetic context.

- Mixed Techniques:

The incorporation of materials such as metal and wood alongside leather and glass demonstrated that cultural heritage can be reinterpreted through diverse material combinations.

3. Iconographic Findings:

The reproduction of motifs and patterns from Anatolian civilizations on leather surfaces using various materials contributed to cultural continuity and reinforced the centrality of the concept of "cultural reproduction" within the study.

4. Alignment with the Theoretical Framework:

- Frayling's (1993) distinction between the "small r" and the "capital R" dimensions of research validates both the personal exploratory aspect and the academic knowledge-production dimension of the process.

- Candy & Edmonds's (2018) emphasis on "shareable knowledge" is substantiated through the documented production process.

- Gray & Malins's (2004) concept of visual documents functioning as "knowledge carriers" is reaffirmed through the systematic documentation of the process.

5. Evaluation in the Turkish Context:

These findings contribute to the growing legitimacy of practice-based research within Turkey's artistic research landscape. The contemporary rearticulation of Anatolian cultural heritage emerges as an original example that carries both academic and artistic value.

Coclusion

This study was conducted using the practice-based research method, positioning the artist's creative process at the center of the inquiry. The applications carried out with leather, Tiffany stained glass, and mixed-media techniques enabled the contemporary reinterpretation of the cultural heritage of Anatolian civilizations. The experimental practices undertaken throughout the research revealed that leather and glass possess physically contrasting yet conceptually complementary properties. While leather, with its organic structure and warm tactile quality, embodies nature and human craftsmanship, glass—through its translucency and fragility—introduces a spiritual and symbolic dimension. This interplay signifies a collaborative relationship that blurs the conventional distinction between "craft" and "art."

The research process has demonstrated that the aesthetic values and technical heritage of the past constitute not merely points of reference for contemporary artistic production but also serve as creative resources that enable the generation of new meanings and forms. In this respect, the concept of "cultural reproduction" emerges as an approach that encompasses both historical continuity and innovative transformation. The works produced during the practice-based research process acquire significance within contemporary, material-oriented artistic practice. Here, handcraftsmanship and traditional technical knowledge transcend nostalgic sentimentality and instead become essential components of an original contemporary expression. The findings of this study reveal a productive intermediary space in which the hierarchical divide between craft and art becomes increasingly untenable.

The academic contribution of this research lies in its demonstration of the methodological rigor of practice-based art inquiry. The documentation of the production process and the systematic evaluation of material and technical experiments have made visible the knowledge-generating capacity of artistic practice. Its artistic contribution, in turn, involves bringing the multilayered cultural heritage of Anatolia into dialogue with contemporary aesthetics and developing new modes of expression. This study shows that the reinterpretation of Anatolian aesthetic heritage through leather and Tiffany stained glass within contemporary art practice is both feasible and generative. Conducted through a practice-based research approach, this process offers a methodological model by transforming creative production into a research outcome endowed with epistemic value.

The most significant result of the study is the demonstration that leather relief techniques and Tiffany stained glass can form a coherent aesthetic, technical, and conceptual synthesis. This fusion has produced a multilayered surface experience and a new aesthetic language shaped by the interplay of contrasting material characteristics—namely, the warm and tactile nature of leather and the transparent, light-infused quality of glass. These works, in which traditional Anatolian motifs converge with contemporary forms, rest on the premise that cultural heritage should not be preserved in a static manner but rather dynamically reproduced and transformed. Consequently, the symbolic language of the past merges with the conceptual richness of contemporary art, generating a meaningful field of expression.

In conclusion, this research makes an original contribution to both academic and artistic discourse within the context of cultural reproduction. Reinterpreting the values of the past through the technical and aesthetic possibilities of the present renders visible the dynamic relationship between continuity and transformation in art.